

Accountantskantoren worstelen **met** **vergunningen**

de **Openbaar**
accountant

Dertien accountantskantoren kregen van de AFM inmiddels de 'zwaarste' controlevergunning (voor OOB's). Vier andere aanvragers werden voorlopig afgewezen. Accountantskantoren hebben moeite om de AFM-spelregels precies in te schatten. En sommige klanten maken zich zenuwachtig.

HENK VLAMING

De OOB-vergunningen voor accountantskantoren hebben veel aandacht gekregen de laatste tijd. Zo'n vergunning is nodig om de wettelijke controle van een Organisatie van Openbaar Belang (beursfondsen, banken en verzekeraars) te mogen uitvoeren. Eind september 2007 werden de eerste dertien toegekend. Vier andere aanvragers kregen niets, zonder dat zij wisten waarom. Dat was voer voor de financiële media. De vier in kwestie zouden te licht bevonden zijn voor het grote werk. Wat door de Autoriteit Financiële Markten weer werd ontkend. Dat neemt echter niet weg dat wie geen vergunning heeft gekregen, automatisch op de nominatie staat voor een afwijzing van de aanvraag.

'Not amused'

De rol van de AFM staat centraal in de toekomst van de accountantskantoren. Maar er heerst onzekerheid over welke werkwijze en welke normen de toezichthouder er precies op na houdt om de kwaliteit van de accountantskantoren te meten. "Na een bezoek van de AFM hebben wij veel aanpassingen doorgevoerd aan de hand van een lijst die de AFM ons heeft gegeven", zegt Simon Bruijninks van FAG Accountants, een van de kantoren die nog moet wachten op een OOB-vergunning. "De veranderingen die wij moesten doorvoeren hebben wij voortvarend aangepakt en wij denken dat we nu klaar zijn. Wij hebben de AFM vervolgens uitgenodigd weer langs te komen, maar die is nog niet geweest." Ook bestuursvoorzitter Cor Hogendoorn van DRV toont zich *not amused* door de werkwijze van de AFM. "Tot op het laatst hebben wij de AFM stukken gestuurd, onder andere over gewijzigde procedures. Maar de officiële deadline was nu eenmaal 1 oktober 2007 en toen had de AFM nog niet alles getoetst. Toch kwam het niet toekennen van onze aanvraag onverwachts. Wij hadden geen signalen ontvangen dat dit zou gaan gebeuren."

'We hebben al oriënterende gesprekken gevoerd met andere accountantskantoren.'

Onzekerheid bij klanten

Sommige klanten van de vier accountantskantoren die in de 'wacht' staan, lijken nerveus te worden. "Wij hopen dat onze accountant DRV de vergunning zal krijgen", zegt ceo Maarten Oldenhof van AND International Publishers. "Ik ben tevreden over de dienstverlening en op het wisselen van accountant zit ik niet te wachten. Maar als die vergunning er niet komt, moeten wij wel op zoek naar vervanging."

Bij Tulip, klant van FAG Accountants, is men nog zenuwachtiger. "We hebben al oriënterende gesprekken gevoerd met andere accountantskantoren", zegt een woordvoerder. "Niet dat we graag van accountant willen wisselen. Maar als het niet goed afloopt met de vergunningaanvraag van onze accountant, moeten we toch iemand hebben die bij ons de controle doet."

Daarentegen hadden wij wel complimenten gekregen van de AFM over de wijze waarop wij verbeteringen hadden doorgevoerd."

Verbeterplan

Voor de exacte normen en regels verwijst de AFM naar de Wet toezicht accountantsorganisaties, waarin het toezicht op de accountantskantoren is omschreven. Maar daarmee wordt niet duidelijk hoe de regels moeten worden geïnterpreteerd. Duidelijk is dat elk kantoor hier moeite mee had. Aanvankelijk doorstond niemand de toets der kritiek, zo blijkt uit een schriftelijke toelichting van de AFM. Maar bij dertien van hen was echter sprake van een dusdanig verbeterplan dat de toezichthouder vertrouwen had in de goede afloop. Bij vier van de aanvragers ontbrak dat vertrouwen blijktbaar. ►

Cor Hogendoorn (DRV):
‘Wij hadden geen signalen
ontvangen dat dit zou
gaan gebeuren.’

Pim van Batenburg (SMA):
‘De criteria die het AFM
toepast zitten heel sterk in
het formele.’

Bij de bijna zevenhonderd aanvragers voor een niet-OOB vergunning was dat vertrouwen kennelijk nog kleiner. Hun kwaliteit is zo ondoorzichtig dat de AFM meer tijd nodig heeft voor onderzoek en pas volgend najaar de aanvragen beoordeelt. Tot die tijd hebben zij officieel dispensatie gekregen van het ministerie van Financiën. Alleen nieuwe accountantskantoren worden onmiddellijk beoordeeld. Dat heeft al geleid tot de eerste twee niet-OOB vergunningen, voor Kromhout Accountants BV te Lisse en Uittenbroek en partners in Assen.

Formeel

“De criteria die het AFM toepast zitten heel sterk in het formele”, zegt Pim van Batenburg, secretaris van SMA, een van de vier kantoren die nog geen OOB-vergunning kregen. “Als je bijvoorbeeld een accountant hebt die al drie jaar de controle doet bij een bedrijf en die daar alles van weet, dan moet die elk jaar toch nog formeel worden aangewezen. Dat geldt ook voor de opdrachtgerelateerde kwaliteitsbeheerder. Die beslissingen moeten terug te vinden zijn in de notulen van het bestuur, inclusief de motivatie. Dat was iets dat miste bij ons. Alles wat wij doen moeten we vastleggen, anders is het officieel niet uitgevoerd. Zo gaat er steeds meer tijd naar formele regels, tijd die niet beschikbaar is voor de inhoud van het werk. Dat is enorm wennen voor onze beroepsgroep. Het betekent een extra last die we erbij moeten nemen.” Dalstaete, een van de andere vier aanvragers die nog in de wacht staan, laat op haar website weten haar organisatie aan te passen. “Dalstaete maakt in de oude opzet gebruik van medewerkers van andere accountantspraktijken in het controleteam. In de nieuwe opzet van Dalstaete zullen de controlewerkzaamheden volledig door eigen medewerkers (externe accountant, controleleider en assistent accountant) van Dalstaete Accountants worden uitgevoerd. Dalstaete zal dan geen

OOB-vergunningen, wel verleend, niet verleend

OOB-vergunning verleend	Geen OOB-vergunning toegekend na aanvraag
PricewaterhouseCoopers	FAG Accountants
Deloitte	SMA-accountants
Ernst & Young	Dalstaete Accountants
KPMG	DRV
Accon-AVM	
BDO	
Berk	
Arenthals Grant Thornton	
Baker Tilly Berk	
Mazars	
HLB-van Daal& Partners	
HLB-Schipper beheer	
PKF-Wallast	

gebruik meer maken van personeel van andere accountantspraktijken.”

‘Drie ton’

Versillende accountantskantoren vragen zich inmiddels af of die OOB-vergunning de moeite wel waard is. De kosten voor het doorlopend toezicht bedragen 12.500 tot 225.000 euro voor het laatste kwartaal van dit jaar, afhankelijk van het aantal controles. Een flink bedrag op jaarbasis, zo hebben de kleinere kantoren al becijferd. De controle van een waarborgmaatschappij of een klein beursfonds brengt veel minder op dan die van een AEX-fonds. “Volgens dit rekenmodel zijn wij drie ton per jaar kwijt aan permanent toezicht”, zegt Van Batenburg van SMA. “Daar komt nog eens een ton bij aan beheerskosten. En dat voor een omzet van 150.000 euro uit zes OOB’s. We zouden hierop failliet gaan en zijn daarvoor ook nog eens persoonlijk aansprakelijk.” Ook FAG Accountants ziet de tarieven voor het doorlopend toezicht niet zitten. “Maar wij kunnen pas protesteren als we de nota binnen hebben, en dat is nog niet het geval”, zegt

Bruijninks. “In de stukken van de AFM staat dat bij de tariefstelling het profijtbeginsel wordt gehanteerd. Maar misschien begrijpen wij het begrip profijtbeginsel verkeerd, want ik zie het niet in het rekenmodel van de AFM.”

Omvang

De AFM toont zich verlegen met de situatie. De tarieven voor 2008 moeten nog worden vastgesteld, zegt woordvoesterster Franscé Verdeuzeldonk. “Dat doet het ministerie van Financiën, misschien moeten de accountantskantoren daar eens contact mee opnemen.” Maar zij suggereert ook dat de soep niet zo heet wordt gegeten, ook al staat er nog niks vast. Bij de tariefstelling zal rekening worden gehouden met de omvang van kantoren en klanten, zo laat Verdeuzeldonk doorschermen. “De beroepsorganisaties zijn hierover in contact met het ministerie.” ■